

KAAVOITUSKATSAUS 2026

Kunnan tulee alueidenkäyttölain (AKL § 7) mukaisesti vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaavahankkeista. Kaavoituskatsauksen tavoitteena on antaa kokonaiskuva kunnan tämänhetkisestä yleis- ja asemakaavasuunnittelusta. Katsauksessa esitettyjen kohteiden lisäksi voi käynnistyä myös muita hankkeita, joista tiedotetaan erikseen.

Kaavoituskatsaus on yksi kaavoituksen vuorovaikutusmenetelmistä. Kaavoituskatsaus kertoo asukkaille heidän ympäristössään tapahtuvien muutossuunnitelmien lähtökohdista, sisällöstä, aikatauluista ja vaikutusmahdollisuuksista. Kaavoituskatsaus on osa vuoropuhelua, jota kunta käy kaavoituksen eri vaiheissa kuntalaisten, maanomistajien sekä muiden osallisten ja yhteistyötahojen kanssa.

Hyrynsalmen kunta julkaisee kaavoihin liittyviä ilmoituksia ja kuulutuksia sähköisellä ilmoitustaululla <https://hyrynsalmi.fi/kunta-ja-paatoksenteko/kuulutukset/> kunnan verkkosivuilla ja Ylä-Kainuu -lehdessä.

Hyrynsalmen kunnan verkkosivuilta <https://hyrynsalmi.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/vireilla-olevat-kaavat/> löytyy tietoja ajankohtaisista kaavoitushankkeista. Tarkemmin tiedottaminen esitellään kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Hyrynsalmen kunnalla on käytössä Karttapalvelu, josta löytyvät voimassa olevien kaavojen kaavakartat erillisinä tiedostoina: <https://hyrynsalmi.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/voimassa-olevat-kaavat/>

Lisätietoja:

Rakennustarkastaja **Mikko Juvani**

044 7104 434, mikko.juvani@hyrynsalmi.fi

Kunnanjohtaja **Jouni Ponnikas** 0405740804,
jouni.ponnikas@hyrynsalmi.fi

Hyrynsalmen kunta Laskutie 1, 89400
Hyrynsalmi, kunta@hyrynsalmi.fi

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällys

Kaavoituksen suunnittelujärjestelmä	1
Osallistaminen ja vaikuttaminen kaavoitukseen	2
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	3
Maakuntakaavoitus	4
Yleiskaavoitus	5
Hyrnsalmen kirkonkylän asemakaavoitus	6
Ukkohallan asemakaavat	7
Ranta-asemakaavat	8
Hyrnsalmen tuulivoimaohjelma 2040	9
Hyrnsalmen kunnassa vireillä olevat kaavat ja uudet kaavahankkeet	10
Vireillä olevat yleiskaavat	11
Vireillä olevat asemakaavat Hyrnsalmen kirkonkylän alueella	13
Vireillä olevat Ukkohallan asemakaavat	14
Hyrnsalmen kirkonkylän ja Ukkohallan asemakaavojen muutos- ja laajennustarpeet	15
Käynnistetyt ja mahdolliset tulevat kaavahankkeet	16
Suunnittelutarvealueet Hyrnsalmella	20
Hyrnsalmen rakennusjärjestys	20
Maankäytön kehittämissuunnitelmat	20
Ajankohtaiset maankäytön suunnittelua ja rakentamista koskevat keskeiset lakimuutokset	21

Kaavoituksen suunnittelujärjestelmä

Alueiden käytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat **valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava**. Ranta-alueelle laadittavaa asemakaavaa, joka käsittelee pääasiassa loma-asutuksen järjestämistä, kutsutaan **ranta-asemakaavaksi**.

Kaavoituksella ohjataan alueiden käyttöä, eri toimintojen yhteensovittamista ja rakentamista. Suunnittelun tavoitteena on edistää mm.

- ✓ turvallisen, terveellisen ja viihtyisän elin- ja toimintaympäristön luomista
- ✓ yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuutta ja toimivuutta
- ✓ rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista
- ✓ ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä
- ✓ elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä
- ✓ palvelujen saatavuutta
- ✓ liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä.

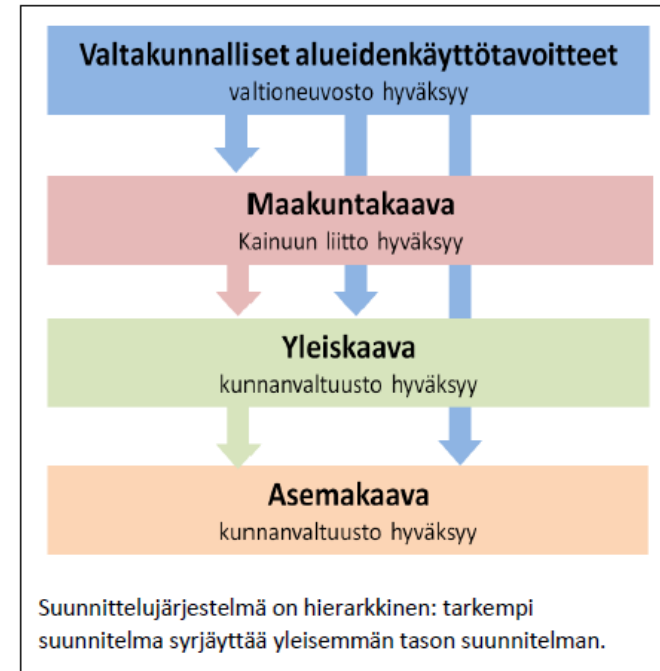
Kaavoitusta ohjaa pääasiassa **alueidenkäyttölaki (AKL)** ja **maankäyttö- ja rakentamisasetus**.

Maakuntakaavan laatii Kainuun liitto ja hyväksyy maakuntavaltuusto. Yleis- ja asemakaavat laatii ja hyväksyy kunta.

Ranta-asemakaavat laaditaan maanomistajien aloitteesta maanomistajien kaavoina, jotka kunta kuitenkin käsittelee ja hyväksyy.

Alueiden käyttölaki on tullut voimaan 1.1.2025. Rakentamista ohjaa uusi rakentamislaki.

Hyrynsalmen kunnan kaavoituksesta vastavana viranomaisena toimii kunnanhallitus.

Vaikutusten arviointi on olennainen osa maankäytön suunnittelua. Vaikutusten arviointi on aina sovittava kunkin kaavatason ja kaavoitustehtävän erityispiirteiden mukaisesti. Alueidenkäyttölain mukaan kaavoituksessa tulee arvioida ennakkoon kaavan ja sitä koskevien vaihtoehtojen toteuttamisen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset. Lisäksi kaavoituksessa tulee arvioida yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut mahdolliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnin tukena käytetään kaavaprosessin alussa laadittuja selvityksiä. Vaikutusten arviointi käynnistetään kaavan luonnosvaiheessa, arvioinnit tarkistetaan ja tarkennetaan ehdotusvaiheessa sekä kirjataan kaavaselostukseen tai erilliseen vaikutusten arvioinnin raporttiin.

Osallistaminen ja vaikuttaminen kaavoitukseen

Alueidenkäyttölaissa on varmistettu kaavoitustyön vuorovaikutteisuus edellyttämällä jokaisesta kaavahankkeesta laadittavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Suunnitelmassa selvitetään heti kaavoituksen alkuvaiheessa ne tahot ja osalliset, jotka valmisteluun on kytkettävä, sekä sopivimmat tavat aidon vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi. Kaavoituksen tulee olla avointa, siitä tulee jakaa tietoa kunnan asukkaille ja maanomistajille, joille tulee varata mahdollisuus seurata kaavoitusta sekä tuoda esille omat näkemyksensä.

Vuorovaikutus voidaan järjestää kuhunkin kaavahankkeeseen sopivimmaksi katsottavalla tavalla. Kunta tiedottaa kaavoituksen vireilletulosta, laaditusta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavojen luonnos- ja ehdotusvaiheen nähtäville asettamisesta kunnan verkkosivuilla ja tarvittaessa paikallisissa sanomalehdissä. Osallisille hankkeista tiedotetaan usein myös kirjeitse. Tarvittaessa järjestetään yleisötilaisuuksia hankkeiden eri vaiheissa.

Yksittäiseen kaavahankkeeseen voi parhaiten vaikuttaa kaavan luonnosvaiheessa mm. esittämällä suullisen tai kirjallisen mielipiteen. Ehdotusvaiheessa on tarvittaessa mahdollisuus jättää muistutus suunnitelmista.

Laajemmin kuntalaiset voivat vaikuttaa kaavoitukseen ja ympäristöönsä tekemällä aloitteita ja osallistumalla julkiseen keskusteluun. Maankäyttöä ja ympäristöä koskevia aloitteita voi tehdä myös Hyrynsalmen kunnanhallitukselle.

KUNNAN TOIMINTA

ALOITUSVAIHE

- Kunnan päätös kaavan laatimisesta, kaavoituksen käynnistäminen
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) hyväksyminen ja nähtäville asettaminen koko kaavaprosessin ajaksi.
- Vireilletulosta ilmoittaminen

LUONNOSVAIHE

- Laaditaan tarvittavat selvitykset ja vaikutusten arvioinnit
- Kaavaluonnoksen valmistelu
- Kunnanhallituksen käsittely
- Kaavaluonnos nähtävillä ja nähtävyydellä tiedottaminen

EHDOTUSVAIHE

- Laaditaan kaavaehdotus luonnoksen ja mielipiteiden perusteella.
- Kunnanhallituksen käsittely
- Kaavaehdotus virallisesti nähtävillä ja nähtävillä olosta tiedottaminen
- Ehdotusvaiheen palautteen huomiointi

Vähäistä suurempia muutoksia kaavaehdotukseen UUSI NÄHTÄVILLÄOLO

HYVÄKSYMISVAIHE

- Kunnanhallituksen käsittely
- Kunnanvaltuusto hyväksyy kaavan

LAINVOIMAINEN KAAVA

Kaava saa lainvoiman, kun sen hyväksymispäätöksestä annettu valitusaika (30 pv) on päättynyt eikä päätöksestä ole valitettu, tai kun hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus on käsitellyt ja hylännyt mahdolliset valitukset.

Kaava on lainvoimainen, kun kuulutus voimaantulosta on julkaistu. Alueen toteuttaminen voidaan aloittaa.

OSALLISEN VAIKUTUSMAHDOLLISUUS

Palautteen antaminen osallis- ja arviointisuunnitelmasta kaavan laatijalle. Palautteen voi antaa kaikissa kaavan vaiheissa.

Mahdollisuus mielipiteen esittämiseen kirjallisesti tai suullisesti kaavaluonnoksen valmisteluvaiheessa sekä kaavaluonnoksen nähtävyydellä aikana.

Viranomaisten lausunnot kaavaluonnoksesta.

Mielipiteet ja lausunnot toimitetaan kirjallisesti ennen kaavaluonnoksen nähtävyydellä päättymistä kunnan kirjaamoon kunta@hyrynsalmi.fi tai Hyrynsalmen kunta, Laskutie 1, 89400 Hyrynsalmi

Kunnan jäsenillä ja osallisilla on mahdollisuus muistutustentteihin kirjallisesti.

Viranomaisten lausunnot kaavaehdotuksesta.

Muistutukset toimitetaan kirjallisesti ennen kaavaehdotuksen nähtävyydellä päättymistä kunnan kirjaamoon kunta@hyrynsalmi.fi tai Hyrynsalmen kunta, Laskutie 1, 89400

Valitus kaavan hyväksymispäätöksen tiedoksisaannista 30 pv kuluessa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Jatkovalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituslupa haettava.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on:

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,

- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja

alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,

- toimia kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen

viranomaistyön välineenä valtakunnallisesti merkittävissä alueidenkäytön kysymyksissä sekä

- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa.

Alueidenkäyttölain 22 §:n mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää valtion viranomaisten toiminnassa sekä maakuntien ja kuntien kaavoituksessa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat:

<https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaavoitus-ja-alueidenkaytto/valtakunnalliset-alueidenkayttotavoitteet>

Kaunislehdon talomuseo kuuluu valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin.

Maakuntakaavoitus

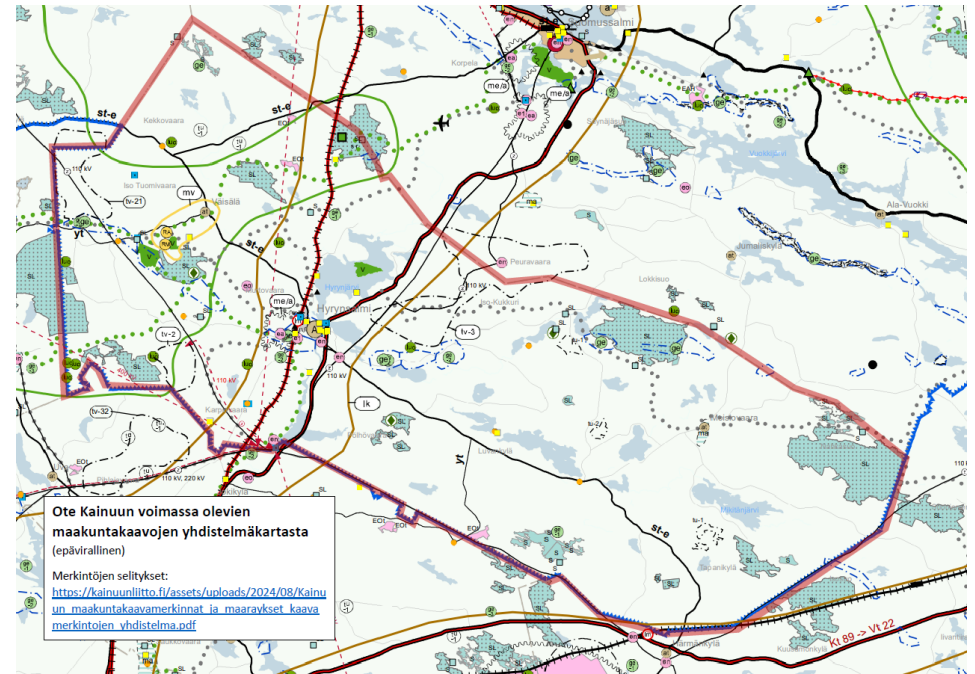
Maakuntakaavassa käsitellään koko maakunnan tai useamman kunnan suuret maankäytön linjaukset yhteensovittaen eri maankäyttötarpeet keskenään. Maakuntakaavoissa esitetään maakunnan yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön perusratkaisut keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet täsmentyvät maakuntakaavassa alueiden käytön periaatteiksi ja aluevarauksiksi ja vaikuttavat tätä kautta kuntien alueiden suunnitteluun.

Maakuntakaavoituksesta Kainuussa vastaa Kainuun liitto. Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa.

Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa:

- ✓ **Kainuun maakuntakaava 2020:** Kattaa koko Kainuun alueen, vahvistettu valtioneuvostossa vuonna 2009.
- ✓ **Kainuun 1. vaihemaakuntakaava:** Kaava koskee puolustusvoimien ammunta- ja harjoitusalueita, vahvistettu vuonna 2013.
- ✓ **Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava:** Vahvistettu vuonna 2016.
- ✓ **Kainuun tuulivoimamaakuntakaava:** Vahvistettu ympäristöministeriössä vuonna 2017 ja tullut lainvoimaiseksi 2019.
- ✓ **Kainuun vaihemaakuntakaava 2030:** Tullut voimaan 26.2.2020. Kumoo aiempia merkintöjä ja määräyksiä muuttuvilta osin.
- ✓ **Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035** Maakuntahallitus on määrännyt MRL 201 §:n nojalla kaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman 6.3.2024.

Lisätietoa maakuntakaavoituksesta Kainuun liiton kotisivuilta:
<https://kainuunliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/>

Yhdistelmäkarttaote Kainuun maakuntakaavoista.

Voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot on esitetty epävirallisessa yhdistelmämaakuntakaavassa, jonka avulla pyritään selkeyttämään kaavojen tulkintaa. Kainuun voimassa olevien maakuntakaavamerkintöjen yhdistelmäkartta:

https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2023/05/6_Kainuun_voimassa_olevien_makuntakaavojen_yhdistelmä_ja_tuulivoimamaakuntakaavan_2023_kaavaehdotuksen_aineisto_Optimized.pdf

Yleiskaavoitus

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrättyllä alueella. Yleiskaavassa osoitetaan mm. asuinrakentamisen, työpaikkatoimintojen, viherrakenteen ja suojelun alueita. Myös eri kulkumuotojen liikenneyhteydet, kulttuuriympäristön ominaisuusmerkinnät ja yhdyskuntateknisen huollonasiat voidaan sovittaa yhteen muun maankäytön kanssa.

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yksityiskohtaisempia kaavoja (asema- tai ranta-asemakaava). Kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja ajan tasalla pitämisestä. Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.

Yleiskaava voidaan laatia oikeusvaikutteisena ja oikeusvaikutuksettomana. Oikeusvaikutteisena laadittavalla yleiskaavalla on maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetut oikeusvaikutukset, oikeusvaikutuksetonta osayleiskaavaa voidaan pitää lähinnä valtuuston tahdonilmauksena halutusta kehityksestä, esimerkiksi strategiset yleiskaavat.

 Oikeusvaikutuksettomat yleiskaavat Rantaosayleiskaavat Tuulivoimaosayleiskaava

Voimassa olevat yleiskaavat:

Oikeusvaikutuksettomat yleiskaavat:

- ✓ Hyrynsalmen keskustaajaman osayleiskaava
- ✓ Ukko hallan yleiskaava
- ✓ Hyrynsalmen tuulivoimayleiskaava 2040

Oikeusvaikutteiset yleiskaavat:

- ✓ Luvanjärven – Niemelänjärven rantayleiskaava
- ✓ Luvanjärven – Niemelänjärven rantayleiskaavan muutokset: 2005 ja 2006
- ✓ Emäjoen vesistön rantayleiskaava
- ✓ Emäjoen vesistön rantayleiskaavan muutos ja laajennus
- ✓ Kivivaara-Peuravaaran tuulipuiston osayleiskaava
- ✓ Lumivaaran tuulivoimahankkeen osayleiskaava
- ✓ Prokon Lumivaara tuulipuiston osayleiskaava
- ✓ Ille vaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava

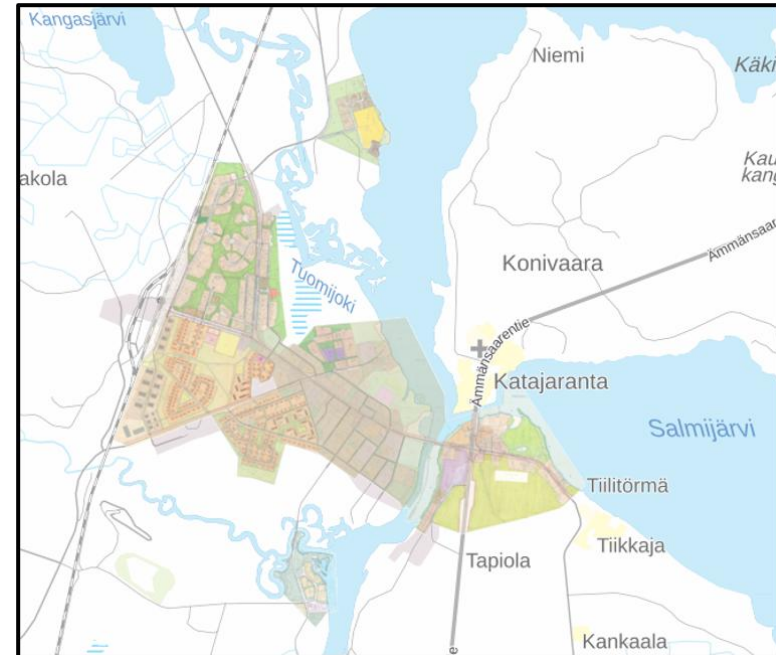
Hyrynsalmen kirkonkylän asemakaavoitus

Asemakaavoitus on yksityiskohtaisin maankäytön suunnittelun taso.

Asemakaavan tarkoituksena on osoittaa yksityiskohtaisesti eri alueiden käyttötarkoitukset, esimerkiksi virkistysalueet, asumisen alueet, teollisuuden ja palvelujen alueet sekä ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä. Kunnan asemakaavakartta koostuu useista eriaikoina laadituista kaavoista, kaavamutoksista ja laajennuksista.

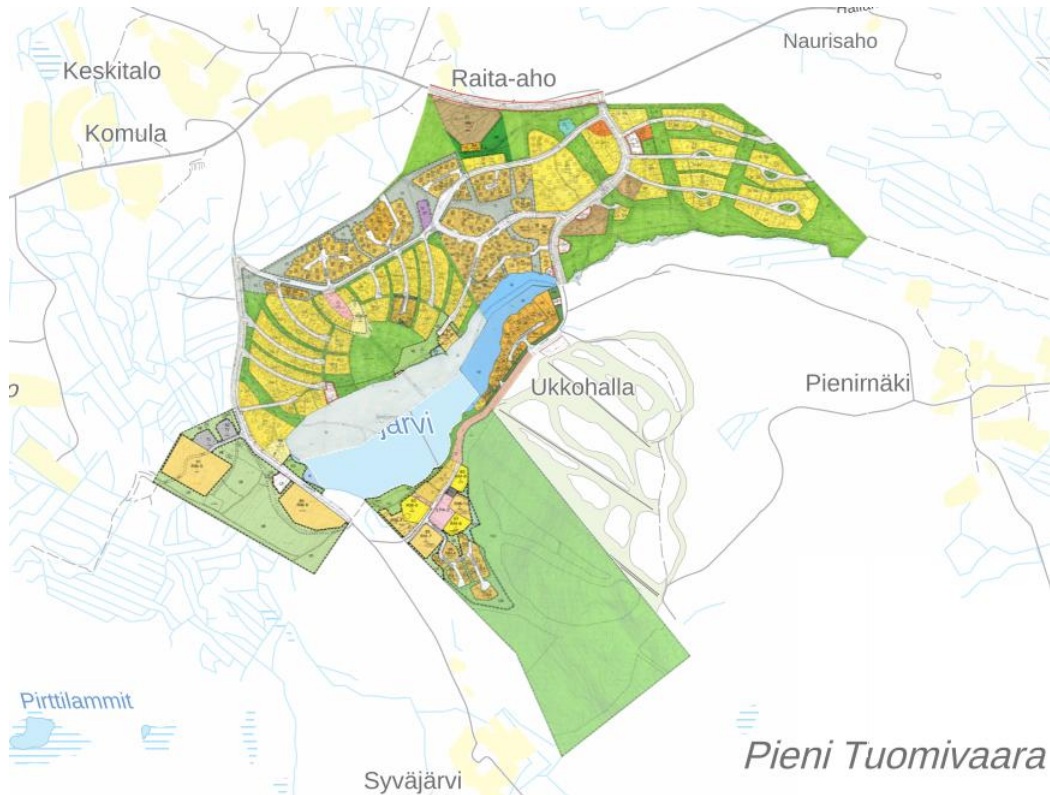
Hyrynsalmen keskustan ensimmäinen rakennuskaava on vahvistettu vuonna 1956. Siihen on tehty muutoksia ja laajennuksia oheisen taulukon mukaisesti.

KIRKONKYLÄ	Voimaan tulo
Näätäharjun rakennuskaava	1974
Tornimäen rakennuskaava	1977
Kiviön rakennuskaava	1979
Kirkonseutu poistettu rakennuskaavasta	1984
Isttonniemen rakennuskaava	1985
Asemanmäen rakennuskaava	1986
Kiviön rakennuskaavan muutos	1987
Isttonniemen rakennuskaavan muutos	1993
Ukkohallan rakennuskaava	1994
Valtatie 5 risteysalueen rakennuskaavan muutos	1996
Tervatörmän asemakaava	2002
Isttonniemi, kortteli 80	2002
Hyrynsalmen kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus	2003
Isttonniemi, kortteli 79	2013
Asemanmäen asemakaava-alue, Vasara-Aho	2007
Kk:n asemakaava, Vonkka Kv hyv 28.8.2008	2008
Kk:n asemakaavan muutos, Vonkka,	2015

Asemakaavayhdistelmä Hyrynsalmen kirkonkylän alueelta. Karttaote Karttapalvelusta Hyrynsalmen kunnan verkkosivuilta [Hyrynsalmen karttapalvelu](#) (kaavoitus > asemakaavayhdistelmä > asemakaavahakemisto Hyrynsalmi)

Ukkohallan asemakaavat

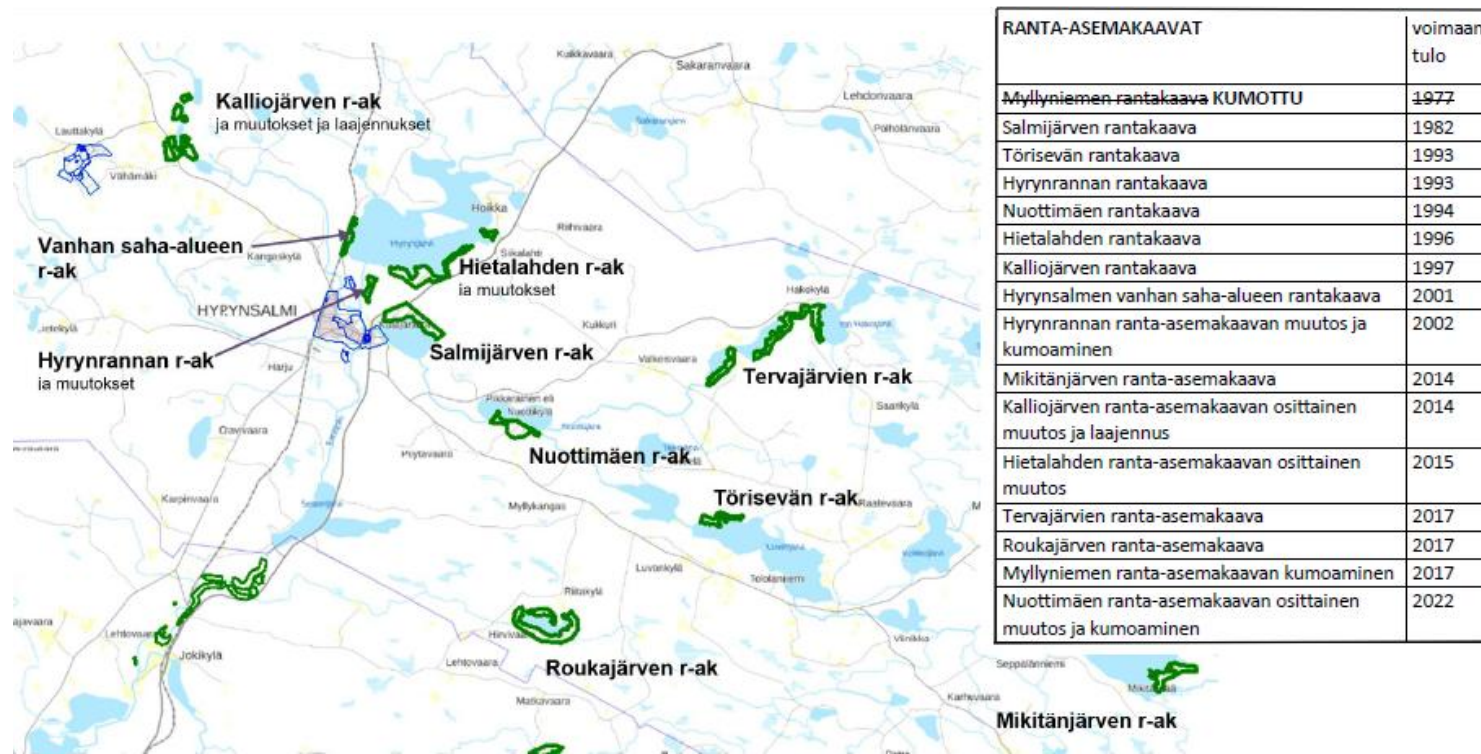
Asemakaavayhdistelmä Hyrynsalmen kirkonkylän alueelta. Karttaote Karttapalvelusta Hyrynsalmen kunnan verkkosivuilta [Hyrynsalmen karttapalvelu](#) (kaavoitus > asemakaavayhdistelmä > asemakaavahakemisto Ukkohalla).

UKKOHALLA	voimaan tulo
Ukkohallan rakennuskaava	1994
Saunamaan asemakaava	2006
Ukkohallan asemakaavan muutos, kortteli 18	2006
Ukkohallan asemakaavan muutos (Syväjärven pohjoispuoli)	2008
Ukkohallan asemakaavan muutos (Syväjärven koillisosa)	2010
Ukkohallan ja Saunamaan asemakaavan muutos ja laajennus korttelit 61 ja 82	2018
Ukkohallan ja Saunamaan asemakaavojen osittainen muutos ja laajennus	2019
Ukkohallan asemakaavan muutos, kortteli 37, Raita-aho	2019
Ukkohallan asemakaavan muutos, Syväjärven luoteisranta	2023
Ukkohallan asemakaavan muutos kortteleissa 1 ja 13	2024

Ranta-asemakaavat

Alueidenkäyttölain mukaan ranta-alueet kuuluvat suunnittelutarpeen piiriin, jolloin uuden rakennuksen rakentaminen rannalle edellyttää asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Ranta-asemakaava on ranta-alueille laadittava yksityiskohtainen suunnitelma maankäytöstä ja rakentamisesta sekä miten aluetta muutoin käytetään. Ranta-asemakaavalla ohjataan pääasiassa loma-asutuksen järjestämistä ranta-alueille. Kaavassa määritellään muun muassa mitä, miten ja minne saa rakentaa.

Ranta-asemakaavat laaditaan maanomistajan toimesta pääasiassa rantojen lomarakentamisen ja muun käytön järjestämistä varten. Ennen laatimiseen ryhtymistä on oltava yhteydessä kuntaan ja toimitettava kunnalle maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) 63 §:ssä tarkoitettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Kunta päättää kaavoituksen käynnistämisestä ja ohjaa kaavoitusprosessia sekä hyväksyy ranta-asemakaavan.

Hyrynsalmen kunnan voimassa olevat ranta-asemakaavat.

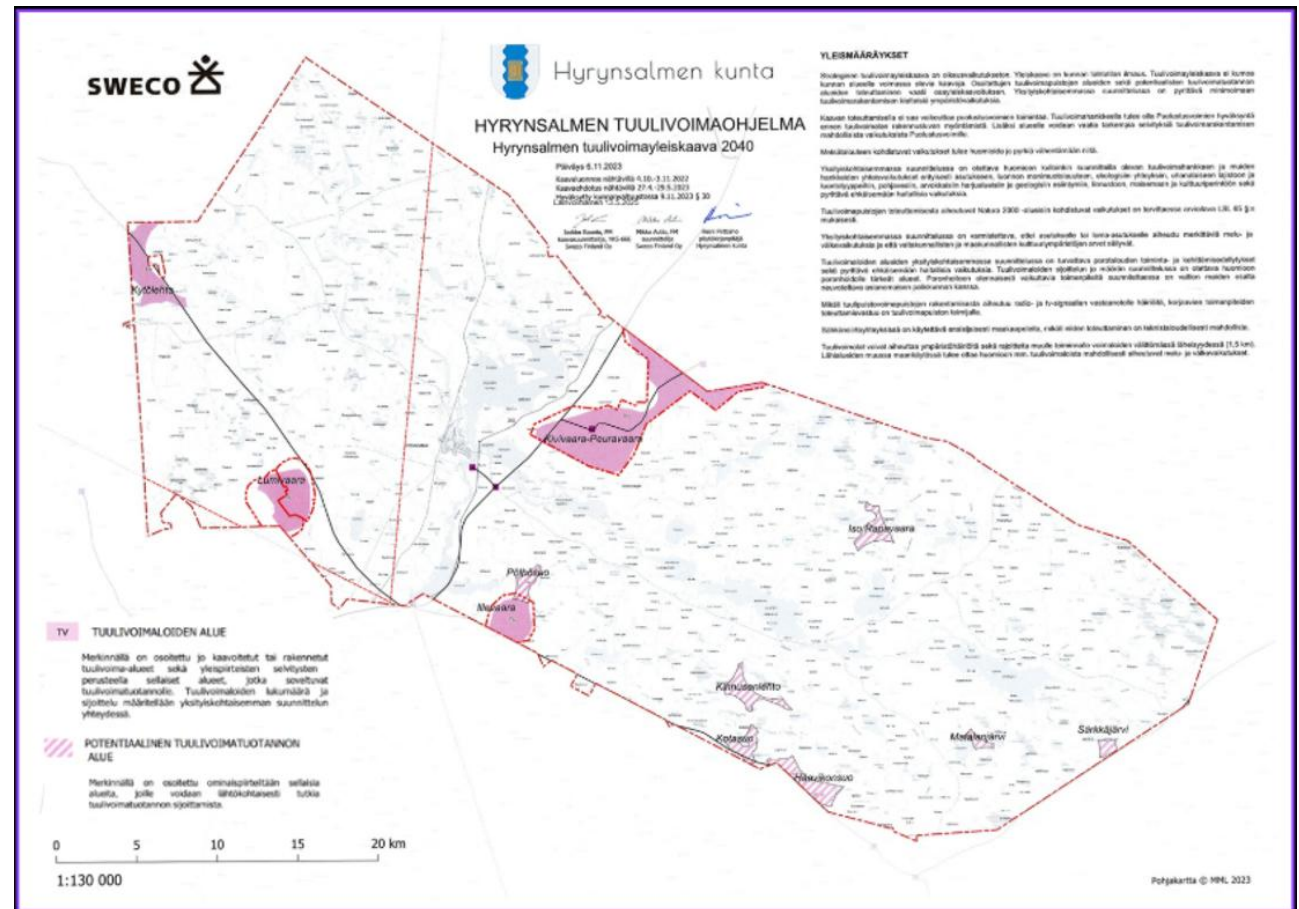
Hyrynsalmen tuulivoimaohjelma 2040

Hyrnsalmen tuulivoimaohjelma 2040:lla
ohjataan Hyrnsalmen kunnan
tuulivoimapuistojen suunnittelua ja se on osa
kuntastrategiaa.

Hyrynsalmen kunnanvaltuusto hyväksyi 9. marraskuuta vuonna 2023 Hyrynsalmen tuulivoimaohjelman 2040 ja se sai lainvoiman 13.5.2025.

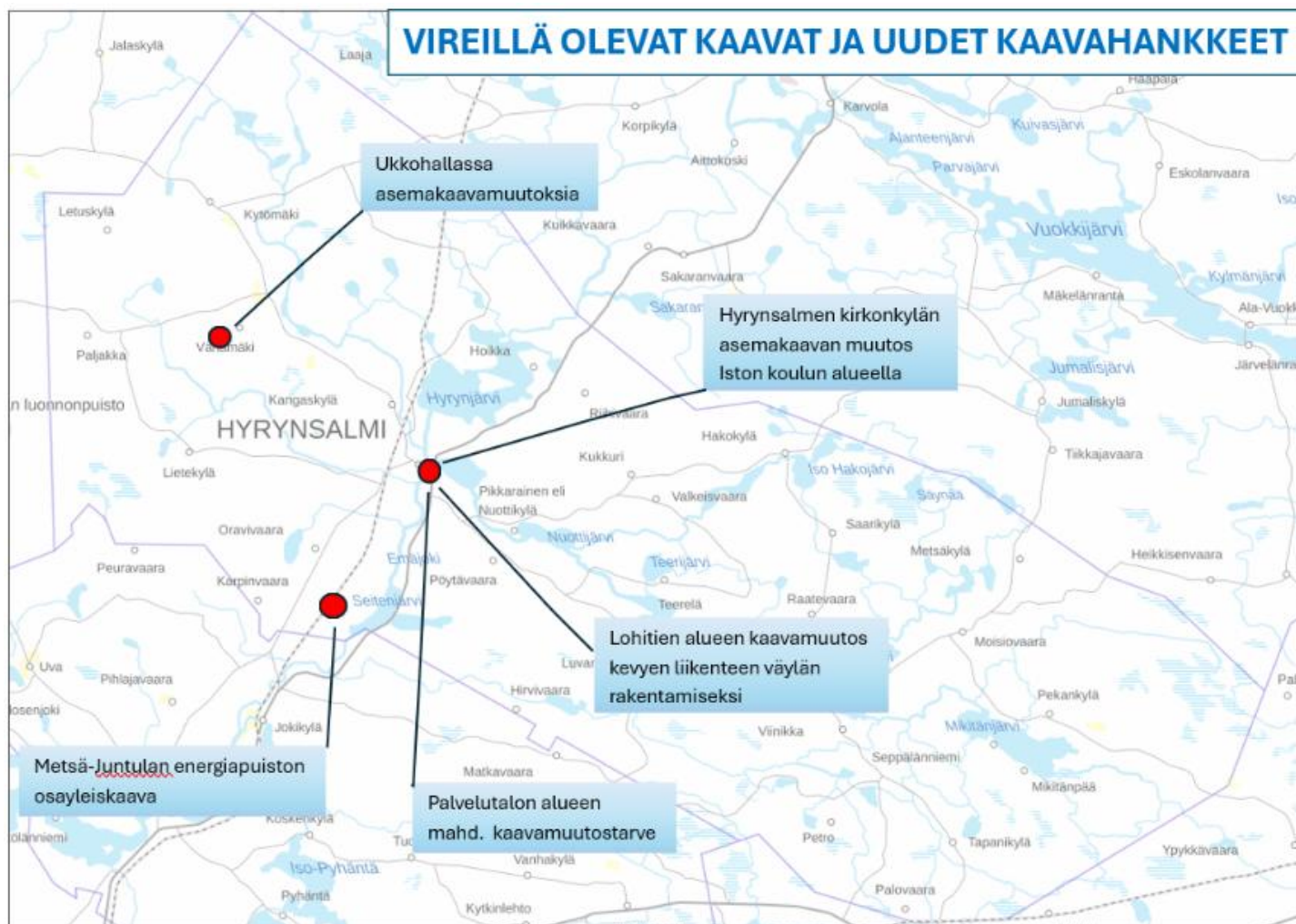
Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan ohjaus rajoittuu seudullisesti merkittäviin tuulivoimalakokonaisuuksiin. Hyrynsalmen tuulivoimaohjelmassa 2040 osoitetaan pienemmät, potentiaaliset ja paikallisesti merkittävät tuulivoimarakentamiseen soveltuvat alueet.

Hyrnsalmen tuulivoimaohjelma 2040 ei ole alueidenkäyttölain 77 a § mukainen, jota voisi käyttää suoraan rakennuslupien perusteena. Rakentamista ohjaavat tarkemmat osayleiskaavat laaditaan tuulivoimahankekohtaisesti.

Lainvoimainen Hyrynsalmen tuulivoimaohjelma 2040.

Hyrynsalmen kunnassa vireillä olevat kaavat ja uudet kaavahankkeet

Vireillä olevat yleiskaavat

Metsä-Juntulan energiapuiston osayleiskaava

Hanketoimija: Erikoissijoitusrahasto UB Uusiutuva Energian hankeyhtiö Metsä-Juntulan Energiapuisto Ky

Kaavakonsultti: Ramboll Finland Oy

Kaavoituksesta vastaava: Hyrynsalmen kunta

Päätökset: kh 19.8.2025 § 134, kh 5.5.2026 § 100

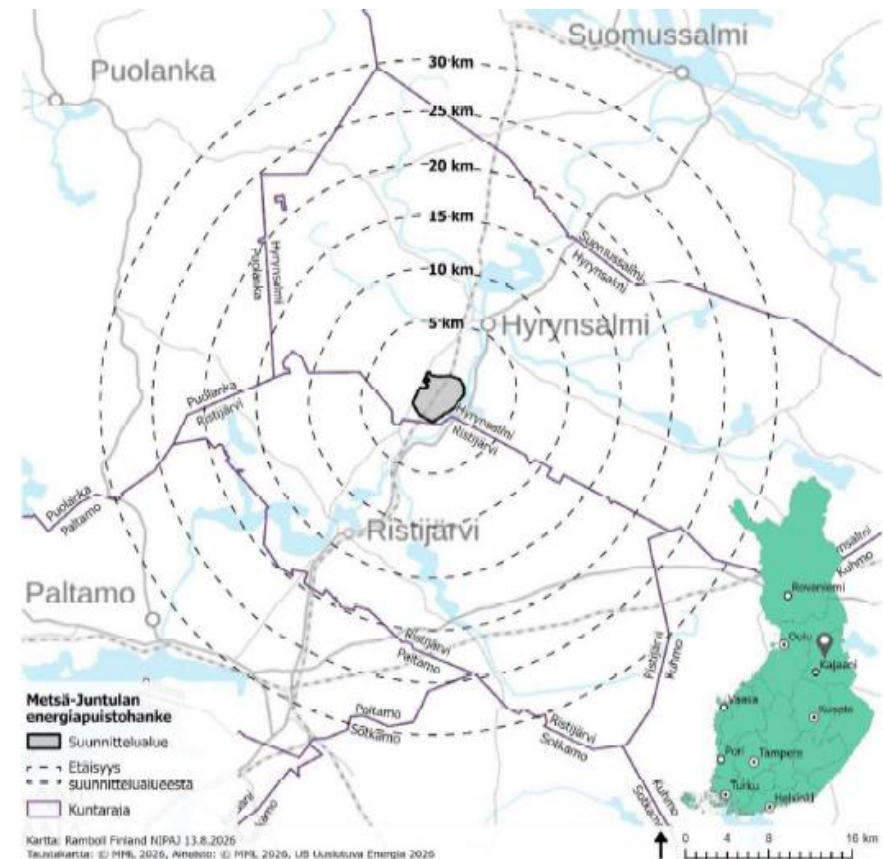
Vireilletulo ja OAS: kh 8.9.2026 § 166

Kaavaluonnos: Alkuvuosi 2027

Kaavaehdotus: Loppuvuosi 2027

Hyväksyminen: Alkuvuosi 2028

Suunnittelualue sijoittuu Housuvaaran alueelle ja se kattaa noin 1493 hehtaaria valtion, kunnan sekä yksityisessä omistuksessa olevia maita. Hankeyhtiö suunnittelee alueelle monipuolista energiapuistoa, joka käsittää enintään 7 tuulivoimalaa sekä tarvittavat tilavaraukset aurinkovoimalle, akkuvarastolle ja datakeskukselle. Kaavoituksessa tarkastellaan tuuli- ja aurinkovoiman lisäksi myös mahdollisuutta sijoittaa suunnittelualueelle datakeskustoimintoja sekä muuta alueelle soveltuvaa teollista toimintaa. Osayleiskaavassa määritellään muun muassa tuulivoimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet sekä osoitetaan aurinkovoiman tuotantoon ja datakeskukselle soveltuvat alueet.

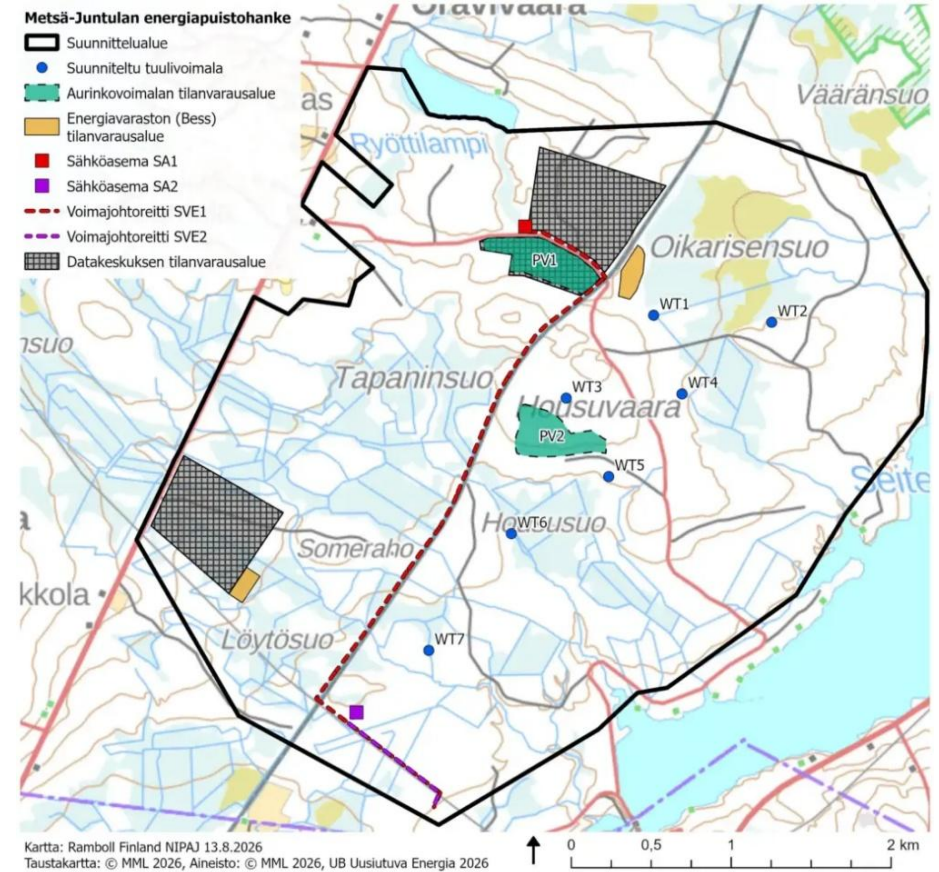

Osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisena, jolloin tuulivoimaloiden rakentamisluvat voidaan myöntää suoraan kaavan perusteella. Kaavassa voidaan antaa myös määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Sähkönsiirtoa koskevat merkinnät osoitetaan osayleiskaavassa siltä osin, kun ne sisältyvät suunnittelualueelle.

Kaavoituksen lopullinen raja, rakenteiden kokoluokka ja toimintojen sijoittuminen tarkentuvat kaavaprosessin edetessä tehtävien selvitysten, ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) sekä sidosryhmien kanssa käytävien keskustelujen myötä. Kunnanhallitus on päätöksessään painottanut, että laadittavan yleiskaavan tulee mahdollistaa alueen käyttö energiantuotannon lisäksi myös muun teollisen toiminnan tarkoituksiin. Suunnittelun lähtökohtana on, että hankkeen tiedossa olevat ympäristövaikutukset kohdistuvat kokonaisuudessaan kaavoitettavan alueen sisäpuolelle.

Osayleiskaavoituksen rinnalla on samanaikaisesti meneillään Metsä-Juntulan energiapuistohankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), jossa tarkastellaan energiapuistohankkeen toteuttamisen vaihtoehtoja sekä niiden vaikutuksia YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla. YVA-menettelyn yhteydessä tutkitaan hankkeen tuuli- ja aurinkovoiman sekä akkuvarastoratkaisuja ja niiden vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään osayleiskaavoituksessa, jossa ratkaistaan hankkeen toteuttaminen.

Tuuli- ja aurinkovoiman sekä akkuvarastojen ohella alueelle suunnitellaan datakeskusta ja muuta alueelle soveltuvaa teollista toimintaa, joiden sijoittuminen ja tilavaraukset huomioidaan osayleiskaavassa. Osayleiskaavassa tarkasteltavat datakeskusvaraukset ja muun alueelle soveltuvan teollisen toiminnan tilavaraukset eivät sisälly YVA-menettelyyn, sillä datakeskustoimintojen ja muun alueelle soveltuvan teollisen toiminnan suunnittelu ei ole vielä YVA-menettelyn aikana riittävän pitkällä. Kun datakeskustoimintojen ja muun alueelle soveltuvan teollisen toiminnan suunnittelu etenevät ja tarkentuvat, niiden vaikutuksia arvioidaan erillisessä YVA-menettelyssä, mikäli toiminnot sitä edellyttävät.

Lisätietoa Metsä-Juntulan energiapuiston osayleiskaavoituksesta on saatavilla hanketoimijan verkkosivuilta <https://ub-uusiutuva.fi/energiapuisto/metsa-juntulan-energiapuisto/> ja Hyrynsalmen kunnan verkkosivuilta <https://hyrynsalmi.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/vireilla-olevat-kaavat/>

Vireillä olevat asemakaavat Hyrynsalmen kirkonkylän alueella

Hyrynsalmen kirkonkylän asemakaavan muutos Iston koulun alueella

Iston koulun alueen (kortteli 79) kaavamuutoksen tavoitteena on nykyaikaistaa voimassa oleva asemakaava uusien käyttötarkoitusten ja liikennetarkoitusten mahdollistamiseksi, osoittaa alueelle mm. asumista, liike-, toimi- ja majoitustiloja sekä kaavoittaa omantaraisia tontteja.

Asemakaavamuutoksen tavoitteita ovat:

- ✓ Mahdollistetaan Iston koulun alueelle uutta toimintaa
- ✓ Alueen käytön tulee olla sellaista, että alueen asukkaille ei aiheudu kohtuutonta haittaa.
- ✓ Alueen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen turvataan.
- ✓ Vesistön hyödyntäminen
- ✓ Lisärakentamisen selvittäminen
- ✓ Olemassa olevien rakennuspaikkojen mahdolliset laajennukset
- ✓ Alueen liikennejärjestelyjen kehittäminen

Kaavakonsultti: Ramboll Finland Oy

Kaavoituksesta vastaava: Hyrynsalmen kunta

Päätökset: ymp 7.11.2013, 11.2.2020 § 26, kh 27.5.2020 § 86

Vireilletulo ja OAS: kh 21.1.2025 § 16

Kaavaluonnos: Alkuvuosi 2027

Kaavaehdotus: Syksy 2027

Hyväksyminen: Loppuvuosi 2027

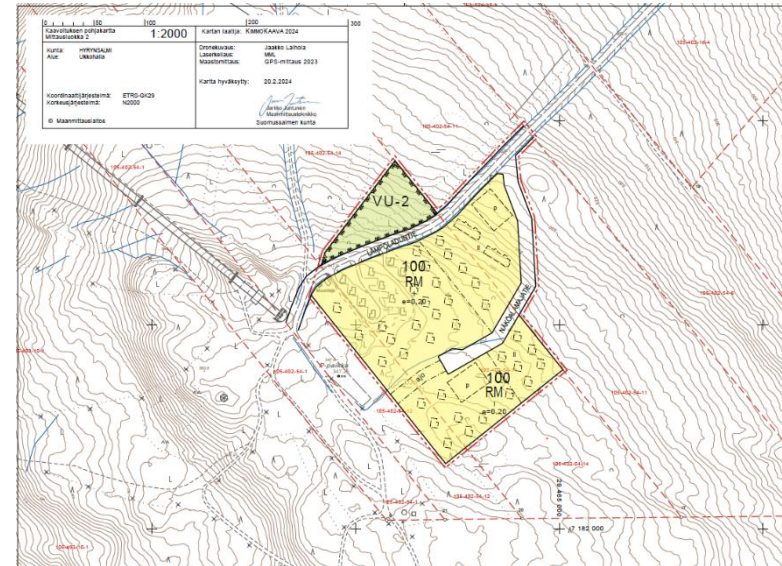
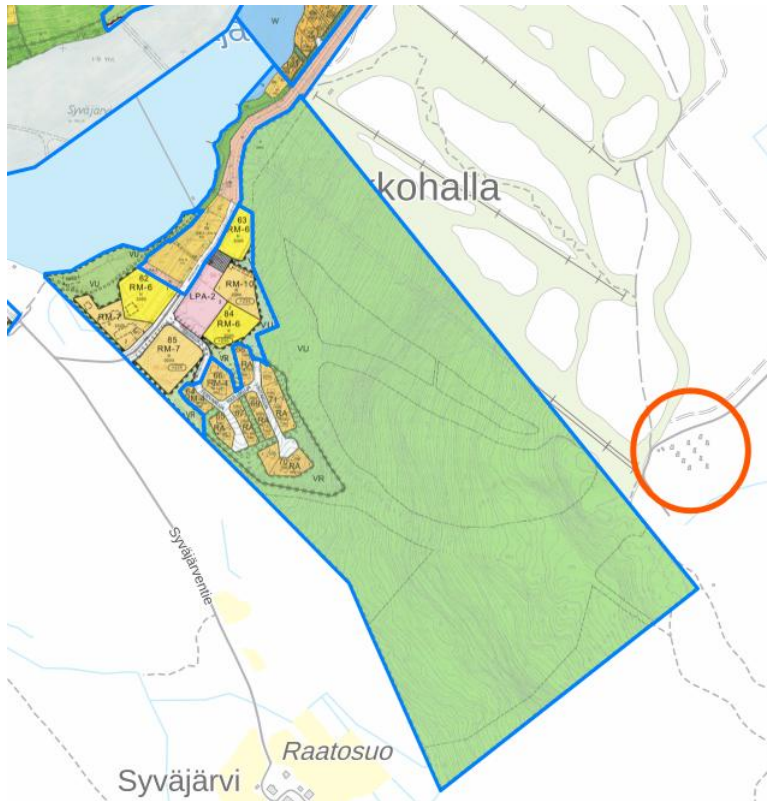
Asemakaavamuutosalueen aluerajaus.

Kaavamuutosalueelle on laadittu liikenneselvitys alkuvuodesta 2026.

Hyrynsalmen kirkonkylän asemakaavan muutos Iston koulun alueella - kaavoitustyön aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu käytiin 22.9.2026. Lupa- ja valvontavirasto pyytää päivittämään v. 2014 laaditun luontoselvityksen asemakaavamuutosalueelle.

Vireillä olevat Ukkohallan asemakaavat

Saunamaan asemakaavan laajennus on käynnissä Ukkohallan huipun Pienen Tuomivaaran lakialueella. Kaavoitus kohdistuu kunnan vuokraamille maa-alueille. Kaavoitettava asemakaava-alue on noin 3,5 ha. Tavoitteena Ukkohallan huipun alueelle on rakentaa näköalahuoneistoja ja niitä palvelevia rakenteita.

Saunamaan asemakaavan laajennus -kaavaehdotus 25.8.2026.

Kaavakonsultti: KimmoKaava

Kaavoituksesta vastaava: Hyrynsalmen kunta

Päätökset: kh 19.8.2025 § 133, 24.2.2026 § 36, 11.3.2026 § 48, 25.8.2026 § 158

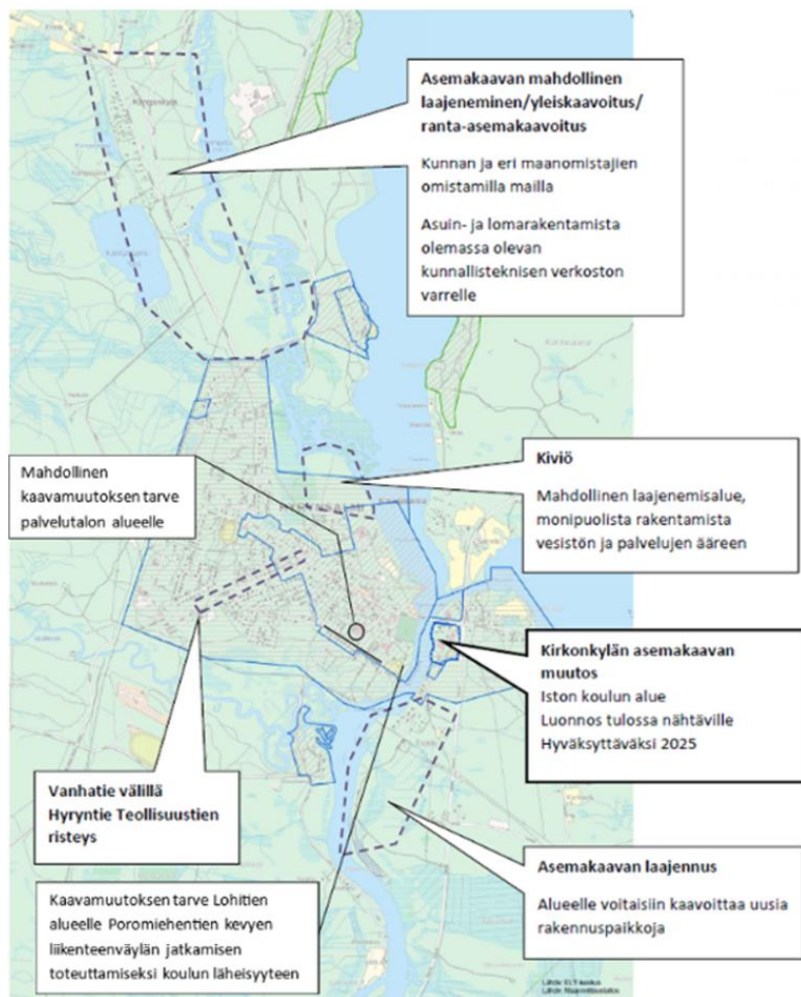
Vireilletulo ja OAS: kh 21.10.2025 § 172

Kaavaluonnos: Kevät 2026

Kaavaehdotus: Syksy 2026

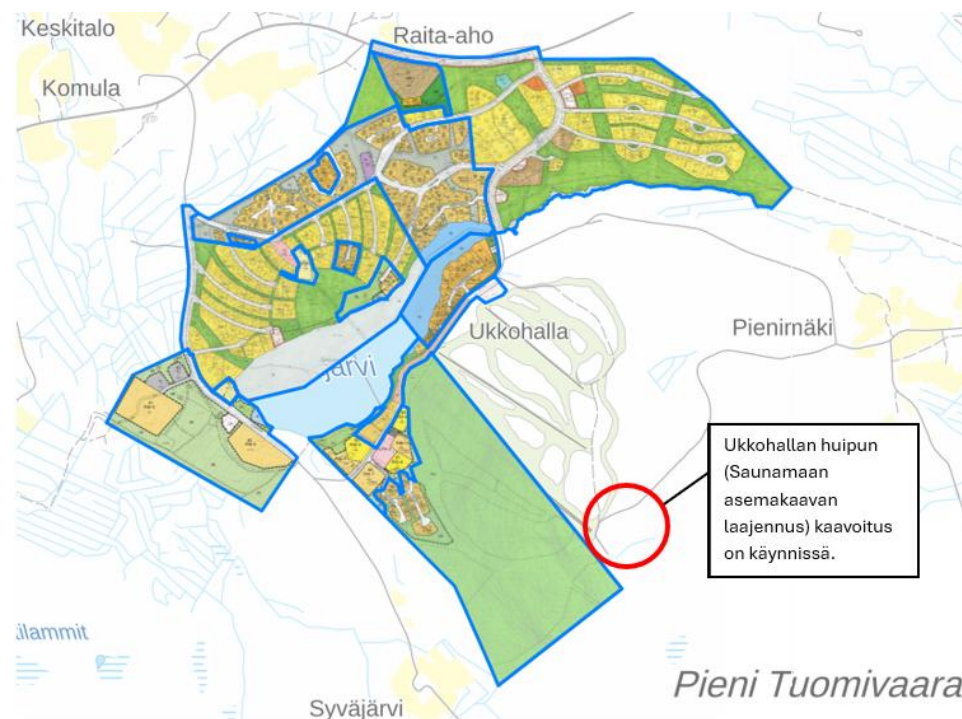
Hyväksyminen: Loppuvuosi 2026

Hyrynsalmen kirkonkylän ja Ukkohallan asemakaavojen muutos- ja laajennustarpeet

Hyrynsalmen kirkonkylän ja Ukkohallan alueen kaavoituksen muutos- ja laajennustarpeisiin vastataan muutostarpeiden ilmaantuessa.

Ukkohallaa kehitetään ja rakennetaan aktiivisesti. Kunnan tavoitteena on kaavoituksella tukea ja tarjota erilaisia rakennuspaikkoja matkailijoille ja alueen yrittäjille. Ukkohallan alueelle on selkeä tarve esimerkiksi matkailuvaunualueen rakentamiseen.

Käynnistetyt ja mahdolliset tulevat kaavahankkeet

Kirkonkylän asemakaavan muutos M8890 (Vanhatie) välillä Hyryntie – Teollisuustien risteys

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikennevastuualue on käynnistänyt jalankulku- ja pyöräilyväylän tie- ja rakennussuunnitelman laatimisen Hyryntie -Teollisuustie välisellä osuudella maantiellä 8890 eli Vanhantiellä. Samalla tarkistetaan myös nykyiset Vanhatien tonttiliittymät. Kunnanhallitus on päättänyt käynnistää asemakaavan muutoksen 28.11.2023.

Kaavakonsultti: KimmoKaava

Kaavoituksesta vastaava: Hyrynsalmen kunta

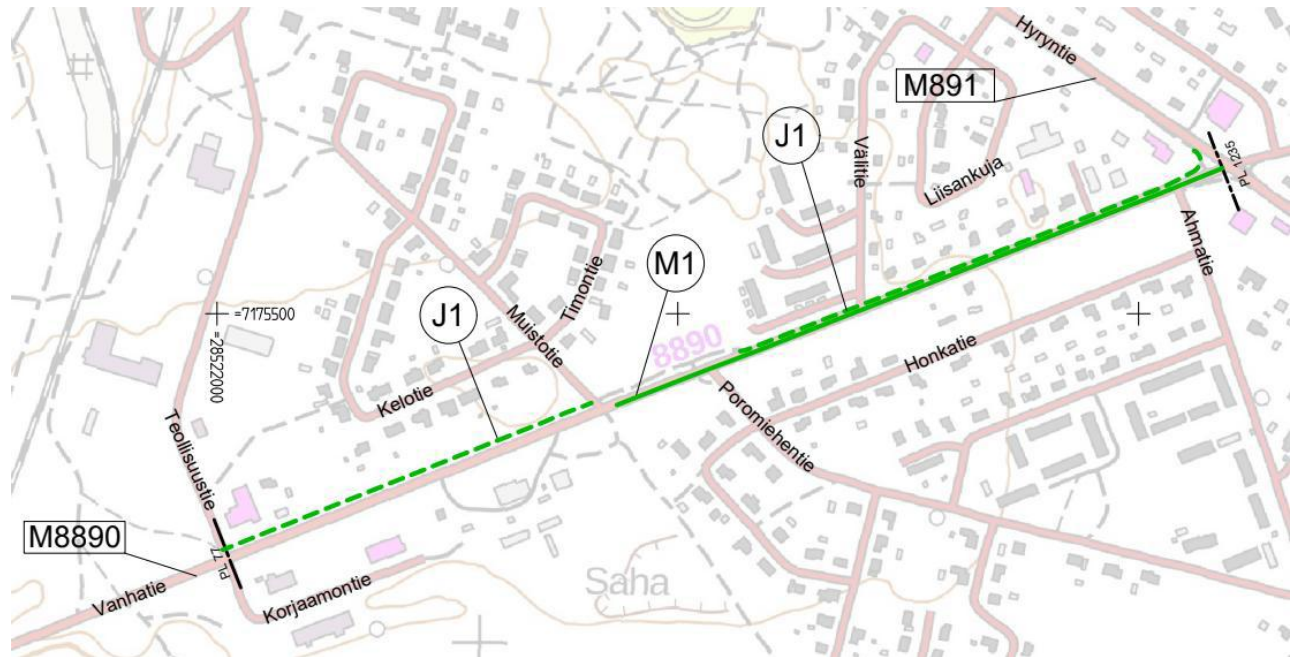
Päätökset: kh 28.11.2023 § 180

Vireilletulo ja OAS:

Kaavaluonnos:

Kaavaehdotus:

Hyväksyminen:

Kirkonkylän asemakaavan muutos Lohitien alueella

Metsämiehentie ja Nivan koulun lähellä olevan lähivirkistysalueen väliselle Lohitien katualueelle on suunnitteilla vuonna 2027 kevyen liikenteen väylän rakentaminen. Lohitien alueelle suunnitteilla oleva kevyen liikenteen väylä on jatkoa kesällä 2026 rakennettavalle Poromiehentie (Vanhatie – Metsämiehentie välinen katu) kevyen liikenteen väylälle. Lohitien katualue sijaitsee voimassa olevalla Hyrynsalmen kirkonkylän asemakaava-alueella. Asemakaava-alueelle on tarve tehdä kaavamuutos kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi.

Kaavakonsultti:

Kaavoituksesta vastaava: Hyrynsalmen kunta

Päätökset: Kh 16.6.2026 § 120

Vireilletulo ja OAS:

Kaavaluonnos:

Kaavaehdotus:

Hyväksyminen:

Poromiehentie toteutunut (valmistuu syksyllä 2026) kevyen liikenteen väylä keltaisella, Lohitien suunnitteilla oleva kevyen liikenteen väylä vaaleanpunaisella ja palvelukeskuksen kaavamuutosalue punaisella.

Hyrynsalmen keskustan asemakaavan muutos palvelukeskuksen alueella

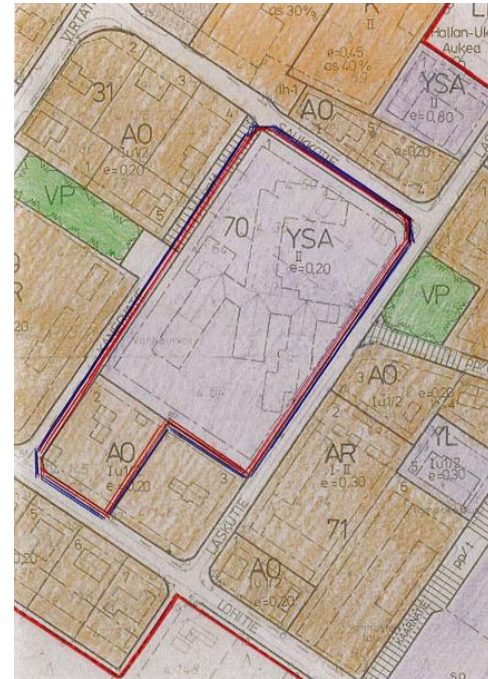
Hyrynsalmen kunnanhallitus on tehnyt päätöksen 30.9.2025 § 161 asemakaavan muutoksen käynnistämisestä palvelukeskuksen alueelle. Keskustan asemakaavaan kortteliin 70 on kaavamuutoksen tarve. Kaavamuutoksen tarve kohdentuu palvelukeskuksen alueelle. Kaavamuutoksella mahdollistetaan sosiaali- ja terveyspalveluiden rakentaminen sekä asumisen, majoituspalveluiden ja ravitsemuspalveluiden tuottaminen.

Palvelutalon alueen asemakaavamuutoksen aluerajaus.

Elinvoimavaliokunta on esittänyt kunnanhallitukselle ELVA 26.1.0206 § 4 yleissuunnittelun käynnistämistä, kun hyvinvointialueen palveluverkkoselvityksen tulos valmistuu. Kunta ja HVA ovat 2026 sopineet, että HVA:n terveyskeskuspalvelut jatkuvat nykyisissä tiloissa, jotka ovat kuitenkin tulossa elinkaarensa päähän muutamassa vuodessa. Luonteva

paikka uusille toimitiloille on palvelukeskuksen yhteydessä, ja ne vaativat asemakaavamuutoksen.

Hyrynsalmen kunta on ostanut AO-tontin palvelutalon vierestä, johon alueen toimintaa voidaan laajentaa.

Kaavoituksesta vastaava: Hyrynsalmen kunta

Päätökset: Kh 30.9.2025 § 161, ELVA 26.1.2026 § 4

Vireilletulo ja OAS:

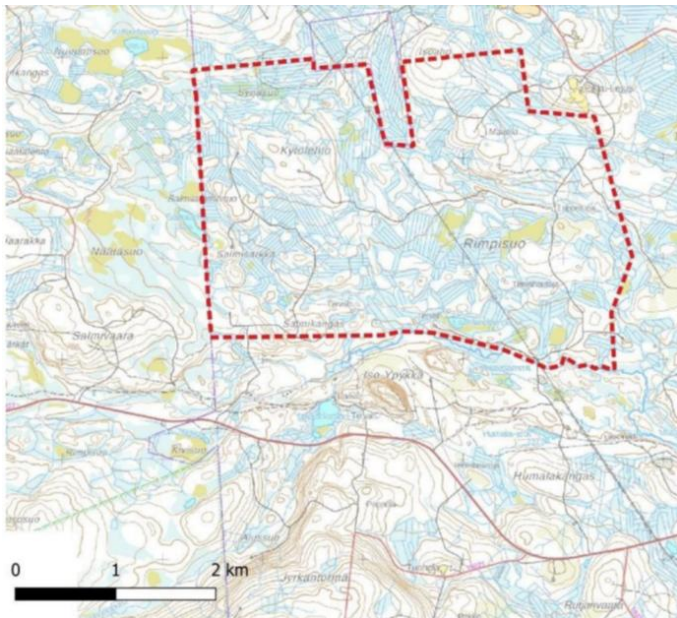
Kytölehdon tuulivoimayleiskaava

Hyrnsalmen kunnanhallitus on hyväksynyt Kytölehdon tuulivoimayleiskaavan kaavoitusaloitteen Kh 10.5.2022 ja allekirjoittanut kaavoitus sopimuksen kj 3.5.2023.

Kytölehdon alue on merkitty Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035:een ja alue merkitty Hyrnsalmen kunnan tuulivoimaohjelmaan 2040.

Kytölehdon tuulivoimahankkeelle on myönteinen puolustusvoimien lausunto.

Kunnanhallitus on 28.11.2023 päättänyt, että kaavoitusta ei aloiteta alueen edun ja Ukkohallan kehittämisen vuoksi.

Kytölehdon tuulivoimapuiston hankealueen raja.

Havainnekuva Kytölehdon tuulivoimapuistosta Pienen Tuomivaaran huipulta hissien yläasemalta.

Suunnittelutarvealueet Hyrynsalmella

Suunnittelutarvealueet edellyttävät asemakaava-alueen ulkopuolella sijaitseville alueille yksityiskohtaista maankäytön suunnittelua ja viranomaisharkintaa.

Hyrynsalmen kunnan rakennusjärjestyksessä ei ole määritelty suunnittelutarvealueita. Lakisääteinen suunnittelutarvekynnys kuitenkin ylittyy mm. Kangasjärven alueella.

Hyrynsalmen rakennusjärjestys

Maankäyttö- ja rakennuslain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten lisäksi on noudatettava rakennusjärjestystä, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.6.2013 ja ollut käytössä 1.8.2013 lähtien.

Rakennusjärjestyksessä on annettu paikallista rakentamista koskevia ohjeita mm. tarvittavista luvista, sallitun rakentamisen määrästä ja laadusta, rakennuspaikasta, vesihuollosta ja ympäristönsuojelusta.

Maankäytön kehittämissuunnitelmat

Asemakaava-alueen laajentaminen on ollut esillä Iston alueelta etelän suuntaan. Alueelle tulisi asumista Emäjoen läheisyyteen. Lisäksi rakentamismahdollisuuksia selvitetään taajaman pohjoispuolella Kangasjärven ja Tuomijoen ranta-alueilla.

Kainuun liitto on laatinut yhteistyössä Kainuun kuntien kanssa esiselvityksen tilaa vaativan teollisuuden sijoittamismahdollisuuksista Kainuussa. Selvitystä tullaan käyttämään apuna tulevassa kaavoituksessa teollisuuden sijoittumisen edellytysten edistämiseksi Hyrynsalmelle. Teollisuusalueiden sijoittumista Viitostien varrelle sekä radan varrelle tutkitaan ja tarvittaessa käynnistetään kaavahankkeita.

Ajankohtaiset maankäytön suunnittelua ja rakentamista koskevat keskeiset lakimuutokset

Rakentamislaki 2025

Vuoden 2025 alussa voimaan tulleen rakentamislain myötä lupajärjestelmästä tuli yksinkertaisempi, kun rakennuslupa, toimenpidelupa ja toimenpideilmoitus korvattiin yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla. Lupaa edellyttävien rakentamishankkeiden kynnystä nostettiin siten, että esimerkiksi alle 30 neliön varaston tai pihasaunan voi rakentaa ilman lupaa, kunhan rakentamis- ja kaavamääräykset sekä rantarakentamisen säännökset täyttyvät. Kaikki rakennukset kuluttavat jatkossakin tontin rakennusoikeutta. Rakentamislain voimaan tullessa kuntien tulee laatia uusi lain mukainen rakennusjärjestys 1.1.2027 mennessä. Hyrynsalmen kunta laatii uuden rakennusjärjestyksen vuoden 2026 aikana ja se hyväksytään valtuustossa loppuvuodesta 2026.

Alueidenkäyttölaki

Alueidenkäyttölaki ohjaa erityisesti maankäytön suunnittelua (kaavoitusta). Ympäristöministeriö on valmistelamassa alueiden käyttölain uudistusta. Uusi alueidenkäyttölaki sisältää

valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusjärjestelmää sekä merialue-suunnittelua koskevat säännökset. Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on muun muassa vähentää maakuntakaavan yksityiskohtaisuutta sekä sisällyttää lakiin maanomistajan aloiteoikeus yleis- ja asemakaavalle ja mahdollisuus kumppanuuskaavoitukseen. Tavoitteena on, että hallitus voi antaa lakiesityksen eduskunnalle kevälistuntokaudella 2026.

RYTJ – Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä

RYTJ-laki edellyttää, että kaavoituksen, rakentamisen ja tonttijakojen tietoja toimitetaan kunnan rekistereistä Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (RYHTI). Käytännössä rakentajien kannalta tämä tarkoittaa siirtymäajan jälkeen tietomallien laatimista nykyisten pdf- muotoisten pääpiirustuksien lisäksi. Kolmen vuoden siirtymäaika huomioiden kuntien tulee pystyä välittämään rakentamislupatiedot laissa

vaadittuine välivaiheineen ja liitteineen kunnan tietojärjestelmään viimeistään 1.1.2028 lähtien. Uudet kaavat ja tonttijaot tulee pystyä toimittamaan (laissa vaadittuine välivaiheineen) rakennetun ympäristön tietojärjestelmään viimeistään 1.1.2029 lähtien. Laki koskee vain lain voimaantulon jälkeen tuotettuja tietoaineistoja.

Alueidenkäyttölaki

Uusi monialainen Lupa- ja valvontavirasto aloittaa toimintansa vuoden 2026 alussa. Valviran, aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten toiminta päättyy. Lupa- ja valvontavirasto hoitaa jatkossa niitä lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä, joita on tähän asti hoidettu aluehallintovirastoissa, ELY-keskusten ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueilla ja Valvirassa. Uudessa valtakunnallisessa virastossa ympäristöön liittyvät lupa- ja valvontatehtävät muodostavat yhden yhtenäisen kokonaisuuden. ELY-keskusten jäljelle jäävät tehtävät on koottu nykyistä vahvemmille alueille elinvoimakeskuksiin.

**Hyväksytty Hyrynsalmen
kunnanhallituksessa 6.10.2026 § 176.**